

Sammanhang/avsikt

I vår tid talar man ofta om nätverket som medel att skapa innovation och kreativitet. För enskilda konstnärer stämmer det ofta, men på ett samhälleligt och institutionellt plan kan det vara desto svårare att åstadkomma resultat. De gamla strukturerna gör att det är enklare att göra som vanligt än det som verkligen skulle behövas. Resultatet är på ett samhälleligt plan minst sagt beklämmande.

Färgfabriken har under många år ägnat sin verksamhet åt att utveckla både nyskapande och kreativitet. Dels genom att ge enskilda konstnärer möjlighet att utveckla projekt som varken marknaden eller de vanliga institutionerna tillåter. Dels genom att Färgfabriken givit sig in i samhällskroppen och direkt försökt påverka samhälls- och stadsplaneringen. Båda vägarna har varit fruktsamma.

Men nu vill vi slipa verktygen. Det behövs en struktur där dessa ambitioner kan utvecklas parallellt. Där kreativitet kan möta samhälle. Där innovation kan möta omvärld.

Under 2007 föddes tanken om att skapa en ny bank, en bank vars valuta inte är pengar utan idéer. Och där ränta och värdestegring skapas av individens möjligheter att interaktivt utveckla nyskapande och relevanta lösningar. De lösningar som en värld i galopperande urbanisering är i starkt behov av. Helt enkelt för att frågor om integration, miljö, sociala system och annat kommer att bli akuta när mänskligheten flyttar från landsbygd till stad.

Den som uttalade de förlösande orden var den estländska arkitekten och konstnären Veronika Valk. Hon är en av de ledande yngre arkitekterna i Europa idag, verksam både genom aktioner och webprojekt samt genom arkitektoniska projekt. Sedan har Färgfabriken, tillsammans med henne och en rad aktörer både inom och utanför Sverige, utvecklat idén. Och skapat förutsättningarna thenewworldbank.com.

Projektet baseras på flera års verksamhet inom ramen för Färgfabriken. Vi har som oberoende kulturaktör kunnat skapa relevans inom områden som annars varit eftersatta när det gäller innovation och produktutveckling -

som stadsutveckling, urban utveckling och samhällsfrågor. Färgfabriken har därtill satt den svenska erfarenheten i ett globalt ljus - och gång på gång kommit till samma svar. Nämligen att det behövs konstnärlig integritet och experimentlusta för att skapa nödvändig utveckling.

Detta låter sig lätt göras i småskaliga projekt, av enskilda konstnärer eller arkitekter. Men dessa försvinner i de stora processer som det handlar om när man kommer till konkreta byggen och/eller politiska processer. Därför måste verktygen slipas ytterligare - för att nå en sådan höjd att de också skapar en global måttstock och relevans. Det är detta som thenewworldbank.com handlar om och svarar mot.

Thenowworldbank.com är en allvarlig avsikt att bygga en plattform på som behandlar lösningar för urban utveckling på samma sätt som Wikipedia eller Linux utvecklats på nätet. Det är fråga om att utveckla interaktivt, från individ till individ över öppen källkod. Så att en persons idé steg för steg utvecklas av andra.

Meningen är inte bara att utveckla idéer utan att också omsätta dessa i praktiken - så att samtliga aktörer ska få nytta av dem. Enskilda konstnärer och aktörer utvecklar såväl system som idéer, dessa i sin tur utvecklas interaktivt, och omsätts sedan i konkret produktion tillsammans med de stora aktörerna. Först på hemmaplan, i Sverige, för att sedan ta sig vidare på en global arena.

Poängen med detta är tvåfaldig. Det höjer ribban - och därmed självkänslan - på hemmaplan. Det handlar inte längre om att skapa lösningar inom problemområden, som t ex miljonprogramsförorter. Utan om att skapa lösningar av sådan dynamisk karaktär att de blir en global måttstock - och exportvara. Det är varken så krångligt eller yvigt som det först kan verka.

Nätverktyget

Thenewworldbank.com är ett nätverktyg. Idén har redan börjat utvecklas tillsammans med bl a Kohei Nishiyama i Tokyo, som bl a ligger bakom det globalt omtalade projektet CUUSOO, ett interaktivt verktyg för att utveckla nya designprodukter, som bl a lett till samarbete med Muji i Japan.

Färgfabriken har inlett dialogen med Nishiayama samt med Bill Liao (som bl a ligger bakom xing.com) - samt med Veronika Valk i Tallinn.

En första lansering av idén sker i Östersund den 2-3 april 2008, då en konferens/möte genomförs i samband med öppningen av Färgfabriken Norr.

Till denna kommer även Malcom McLaren, Noreena Hertz (som skapade Red Label tillsammans med Bono), Jennifer Leonard (som skrev Massive Change med Bruce Mau) - se vidare www.thenewworldbank.com. Då diskuteras idén med konstnärer, entreprenörer, kreatörer och andra intresserade från hela världen.

Nätverktyget har två syften. Dels att skapa en plattform för att utveckla konkreta idéer, så att enskild individs idéer blir bättre genom interaktion. Dels att skapa en plattform för kommunikation mellan intresserade.

Redan vid skrivande stund kan vi konstatera att vi skapat kontakter och intresse både för att utveckla själva nätprodukten och för att börja fylla den med idéer. Det är nödvändigt att detta inte blir en kommersiell utan en oberoende plattform - och vi vill gärna att detta blir en svensk kulturell angelägenhet, då detta borde ha relevans för att göra Sverige till plattform för världsledande idéer där form, omvärldsanalys och produktutveckling paras med socialt entreprenörskap.

Global relevans

Nästa fas, när nätprodukten skapats, handlar om att sätta den i rullning genom konkreta projekt.

För detta avser vi från Färgfabrikens sida att rikta den mot två konkreta platser: Järvaområdet i Stockholm samt Östersund i Jämtland. På andra platser, som Tallinn, Aten och Nairobi avser vi starta dialog med lokala samarbetspartners.

Järva brukar beskrivas som Stockholms mest utsatta problemområde, där miljonprogrammet visat sin tydligaste baksida med segregerade bostadsområden omgärdade av grönska. Avsikten är att via thenewworldbank.com visa att problem kan vändas till tillgång. För lyckas man skapa lösningar på de frågor som Järva står inför - skapas också kunskap som har stor global relevans. Med nätverktyget skapas dels en idébank som kan sättas i praktik. Dels skapas en måttstock som gör att de boende kan se sig själva i nytt ljus. Det är där framtiden finns. Inte i innerstan.

Samma sak gäller Östersund. Det är en liten stad i Norrlands inland, en stad drabbad av nedläggningar och negativ befolkningsspiral. Men genom att ställa Östersund i globalt ljus skapas nya möjligheter - naturen, småskaligheten, den rena luften blir i ett globalt urbant ljus dynamit för utveckling. Om den paras med urbanitet och omvärldsdialog.

Thenewworldbank.com blir på så sätt ett verktyg för att skapa ett lokalt lyft - genom en global dialog.

Mått och steg

I april 2008 hålls det första mötet. En stor samling av de allra mest intressanta personerna för sammanhanget samlas för att sprida idén och sätta den i rullning.

Under 2008 och 2009 ska den digital plattformen utvecklas. Detta görs i samarbete med utländska aktörer, som Kohei Nishiyama, Bill Liao, Veronika Valk, konstnären Miltos Manetas och arkitekten Andreas Angelidakis.

Under 2008 och 2009 avser vi sätta igång arbetet med Järva - som startats i samarbete med Stockholms stad och Svenska bostäder. En första struktur presenteras för dem redan i mars 2008.

Vidare har vi initierat en mycket kreativ dialog med bl a UN-habitat i Nairobi, via Lars Reuterswärd, för att skapa en plattform där resultaten från Sverige kan prövas där. Vi för även en dialog med worldchanging.com samt med massive change för att skapa ytterligare globala avnämare.

Stockholm 2008-02-28

Jan Åman

VD Färgfabriken

FÄRGFABRIKEN